

Joan F. Mira

TV3, la guerra i el missatge

No només és possible la resistència. També és possible la vida normal. L'arribada d'«una altra» televisió així ho demostra. Tots els obstacles s'entenen clarament des d'aquesta perspectiva.

En aquest món hi ha moltes coses que no tenen cap sentit comprensible, que agafen perfils grotescos i monstruosos, si es miren de massa prop, sense distància ni perspectiva. Com alguns quadres informals o impressionistes, com el tronc de l'arbre que no ens deixa veure el bosc. Com una escaramussa en una guerra.

Perquè ací la perspectiva és una guerra. Segurament la darrera gran guerra de llengües —que vol dir de cultures, que vol dir de nacions— de l'Europa Occidental. N'hi ha hagut moltes, a Europa, d'aquestes guerres. Unes, les dels txecs, els croates, els romanesos, i una dotzena més d'afortunats, s'han resolt d'una manera: l'ocupant ha estat definitivament desocupat. D'altres, la dels occitans, els escocesos i altres desgraciats diversos, també estan dades i beneïdes: l'invasor s'ha fet l'amo per sempre més. Això, sovint, ha durat segles de decidir. Ací també, i encara dura, i encara el final és incert.

Una guerra és una situació en què un bàndol intenta per tots els mitjans dominar, neutralitzar, i si pot ser, suprimir i anihilar el bàndol oposat. Una guerra és un conflicte en què els bàndols enfrontats no poden compartir pacíficament el mateix espai (per exemple mental, social o cultural) o el mateix territori: o l'ocupador primer i original recupera plenament el propi espai, o l'ocupant nou i foraster esdevindrà l'únic ocupador. I l'amo antic de la casa anirà a parar al poal de fem de la història. No cal fer-se il·lusions que les coses puguin acabar d'una altra manera.

La guerra de llengües és una guerra com una altra:

un conflicte ample i profund per ocupar un espai. I només una llengua pot ocupar en plenitud un espai. Aquesta és la qüestió, i més com més va, com més la societat se satura de comunicació, d'informació, com més creixen i s'escampen els usos públics i formals del llenguatge. És ja impossible la defensa passiva. És ja impossible que una llengua mantinga un espai propi, impossible simplement la seua supervivència, si és només una llengua domèstica i privada, o si és només una llengua d'ús públic marginal, accidental i prescindible, d'emblema i de museu. Dit clar i ras: o la

llengua pròpia es refà com a llengua d'ús total en el propi espai social, o ja li poden cantar les absoltes.

Això significa passar de l'estat de conservatori a l'estat de vida plena. Això significa fer la política, l'esport, l'educació, la informació, la cultura oral i escrita, el comerç i la comunicació, fer-ho tot en llengua pròpia. *Omplir* amb l'idioma el propi espai de vida. Això, al País Valencià, fa segles que no es fa. Això, ací, en temps moderns no s'ha fet mai. I, o s'arriba a fer —s'intenta arribar a fer-ho, amb tota la coherència, justícia i convicció ferma—, o ja te-

nim la guerra perduda per sempre més.

Ara arriba la televisió: durant vint-i-cinc anys la gent d'aquest país nostre ha après que només en castellà es pot viure la vida (abans ja els ho ensenyaven, però la tele és l'educació final, total). Els valencians, en massa, arriben a *no poder imaginar* que la vida es pot viure en llengua pròpia, en l'idioma del país propi. Arriben a assumir que els anuncis, les notícies (com abans els sermons i els catecismes), la zoologia recreativa, les pel·lícules americanes, *tot*, només és i té existència en castellà. Que la vida moderna, la societat del segle XX o XXI, el món, és una cosa que es diu, es fa i es pensa en castellà. Que la llengua d'ells, la pròpia, simplement no val, ni serveix ni existeix. Punt. S'ha acabat.

I ara arriba una altra televisió. Que demostra dues coses. Una, circumstancial: que s'entén l'idioma que parlen, que aquesta llengua que ve pel cel del nord de l'Ebre, és la mateixa d'ací, si fa no fa, que és un valencià amb un altre accent. I una altra cosa, substancial: que la vida moderna es pot fer sense el castellà. Que en català pot haver-hi una vida total, educació, informació, París i Washington, preus del petroli, meteorologia i *shows* de prestigi, tot. Demostra que és possible. Que pot ser real, efectivament real.

La llengua pròpia ocupant plenament el propi territori. L'idioma propi com a mitjà i vehicle d'una societat moderna. Que no solament és possible la resistència, que també és possible la vida normal. Aquest és el missatge. *Ells* ho saben. I per això volen matar el missatge. □